

บทที่ 1: แนวโน้มและความท้าทายทางเศรษฐกิจมหภาค

ปี 2567 เป็นปีที่เศรษฐกิจโลกมีการเติบโตที่ฟื้นตัวขึ้นและลดอัตราเงินเฟ้อลงอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีความไม่แน่นอนจากหลายปัจจัย โดยเศรษฐกิจโลกได้เริ่มเข้าสู่ช่วงที่ธนาคารกลางสำคัญ ๆ เริ่มผ่อนคลายนโยบายการเงินหลังจากที่ตึงตัวมากกว่าสามปี อย่างไรก็ตาม ความท้าทายยังคงเกิดขึ้นตลอดปี—จากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical tensions) ที่ทำให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์พุ่งขึ้นเป็นช่วงๆ และนโยบายจากการหาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ที่สร้างความกังวลเกี่ยวกับนโยบายการค้า และนโยบายเศรษฐกิจโดยรวมของสหรัฐฯ ในอนาคต อย่างไรก็ตาม แม้จะมีอุปสรรคเหล่านี้ เศรษฐกิจสหรัฐฯ ก็ยังคงมีความแข็งแกร่ง จากการขับเคลื่อนโดยการใช้จ่ายของผู้บริโภคที่แข็งแกร่ง และการลงทุนในภาคเทคโนโลยี ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อลดลงสู่ระดับต่ำสุดนับตั้งแต่การระบาดของโควิด-19 อย่างไรก็ตาม พื้นที่ยุโรปยังคงขยายตัวในระดับปานกลาง

เศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียน+3 ขยายตัวที่อัตราการขยายตัว 4.3 ในปี 2567 หลังจากขยายตัวร้อยละ 4.4 ในปี 2566 โดยมีอุปสงค์ภายในประเทศเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนจากตลาดแรงงานที่แข็งแกร่งและการฟื้นตัวของการลงทุน นอกจากนี้ การฟื้นตัวของการส่งออก โดยเฉพาะในภาคเซมิคอนดักเตอร์และการค้าบริการ ก็ช่วยเสริมแรงขับเคลื่อนเพิ่มเติมอีกด้วย อัตราเงินเฟ้อยังคงชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีอุปสรรคจากการพุ่งขึ้นของต้นทุนด้านพลังงานและค่าขนส่งในบางช่วง ตลาดการเงินแข็งแกร่งขึ้นในช่วงครึ่งปีแรก แต่มีความผันผวนเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งปีหลัง โดยผลตอบแทนในตลาดหุ้นเริ่มลดลงจากที่เคยเพิ่มขึ้นก่อนหน้านี้ และอัตราผลตอบแทนพันธบัตรเพิ่มขึ้น แม้จะมีความไม่แน่นอนในเศรษฐกิจโลกและความผันผวนของตลาดการเงิน แต่ระดับทุนสำรองระหว่างประเทศของภูมิภาคยังคงอยู่ในระดับที่มีนัย ซึ่งช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพด้านต่างประเทศของภูมิภาค อาเซียน+3

AMRO คาดว่าภูมิภาคอาเซียน+3 จะรักษาอัตราการเติบโตที่ระดับเกินกว่าร้อยละ 4 ในปี 2568 และ 2569 โดยมีอุปสงค์ภายในประเทศเป็นปัจจัยขับเคลื่อนหลัก ประกอบกับแรงหนุนจากการฟื้นตัวของการลงทุน ในขณะที่อุปสงค์จากต่างประเทศ—โดยเฉพาะจากภาคเทคโนโลยีและการท่องเที่ยว—จะช่วยเสริมแรงสนับสนุนอีกด้วย อย่างไรก็ตาม แนวโน้มเศรษฐกิจยังคงเผชิญกับความไม่แน่นอนอย่างมาก โดยเฉพาะจากนโยบายการค้าของสหรัฐฯ ที่อาจส่งผลกระทบต่ออัตราการเติบโตของภูมิภาค สำหรับในระยะปานกลาง คาดว่าภูมิภาคอาเซียน+3 จะยังคงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจโลก โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 43 ของการเติบโตทางเศรษฐกิจทั่วโลก—ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการแพร่ระบาดใหญ่ของโควิด-19 เล็กน้อย ขณะที่อัตราเงินเฟ้อคาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อย แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 1.7 ในปี 2568 และ 2569

แนวโน้มเศรษฐกิจในระยะสั้นมีความเสี่ยงไปทางด้านขาลง โดยปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่สุดคือความเป็นไปได้ที่สหรัฐฯ จะดำเนินนโยบายกีดกันทางการค้าในระดับที่รุนแรงขึ้น ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการค้า และชะลอการเติบโตของภูมิภาค นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงสำคัญอื่นๆ ได้แก่ สภาวะการเงินทั่วโลกที่ตึงตัวขึ้น การเติบโตที่ชะลอตัวในประเทศเศรษฐกิจหลัก และการพุ่งขึ้นของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่อาจเกิดขึ้นจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ หรือปัจจัยด้านสภาพอากาศ ส่วนในระยะยาว ก็ยังคงมีความท้าทายเชิงโครงสร้าง อาทิ ประชากรที่มีอายุมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจและการเงิน

แนวโน้มเศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นโอกาสที่ดีในการฟื้นฟูขีดความสามารถในการดำเนินนโยบาย (policy space) แต่ผู้กำหนดนโยบายจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่ไม่แน่นอนยิ่งขึ้น ทำให้การกำหนดนโยบายต่างๆ จะยังมีความท้าทายที่ซับซ้อนมากขึ้น ถึงแม้มาตรการรัดเข็มขัดทางการคลัง (fiscal consolidation) และการผ่อนคลายนโยบายการเงินจะมีต้นทุนในปี 2567 ก็ตาม สำหรับระยะข้างหน้า การกำหนดนโยบายสามารถมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการรองรับเหตุการณ์ในระยะยาว ควบคู่กับการรักษาความยืดหยุ่นเพื่อรับมือกับความท้าทายในระยะสั้น โดยมีการผสมผสานนโยบายที่เหมาะสมกับสถานะและข้อจำกัดต่างๆ ของแต่ละประเทศ สำหรับด้านการคลัง นี่หมายถึงการสร้างสมดุลระหว่างการฟื้นฟูกันชนทางการคลัง (fiscal buffers) พร้อมกับรักษาความสามารถในการสนับสนุนในลักษณะสวนทางกับวงจรเศรษฐกิจ (countercyclical support) สำหรับนโยบายการเงิน การปรับนโยบายของทางการจำเป็นต้องทำอย่างระมัดระวัง เป็นไปตามสภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ พร้อมทั้งเฝ้าระวังความเสี่ยงด้านเสถียรภาพทางการเงินและแรงกดดันจากภาคต่างประเทศ ซึ่งมาจากความผันผวนของภาวะการเงินโลก

อาเซียน+3: คาดการณ์อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ ปี 2568-69 โดย AMRO

(ร้อยละ, เทียบการเปลี่ยนแปลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน)

ประเทศ / เขตเศรษฐกิจ	อัตราการเติบโต GDP			อัตราเงินเฟ้อ		
	2024e	2025f	2026f	2024e	2025f	2026f
อาเซียน+3	4.3	4.2	4.1	1.2	1.7	1.7
กลุ่มบวกสาม	4.1	4.1	4.0	0.7	1.4	1.5
จีน	5.0	4.8	4.7	0.2	1.1	1.3
ฮ่องกง	2.5	2.4	2.3	1.7	2.2	2.0
ญี่ปุ่น	0.1	1.3	1.0	2.7	2.5	2.1
เกาหลี	2.0	1.6	1.9	2.3	1.9	1.8
อาเซียน	4.9	4.7	4.7	2.9	3.0	2.9
บรูไน	4.2	2.6	2.6	-0.4	0.6	0.4
กัมพูชา	6.0	5.8	6.0	0.8	2.9	2.5
อินโดนีเซีย	5.0	5.0	5.1	2.3	2.2	2.7
ลาว	4.5	4.6	4.6	23.1	10.1	6.4
มาเลเซีย	5.1	4.7	4.5	1.8	2.7	2.5
เมียนมา	3.2	1.0	1.0	27.5	25.0	18.0
ฟิลิปปินส์	5.7	6.3	6.3	3.2	3.3	3.2
สิงคโปร์	4.4	2.7	2.4	2.4	1.8	1.8
ไทย	2.5	2.9	3.0	0.4	1.2	1.3
เวียดนาม	7.1	6.5	6.2	3.6	3.5	3.0

ที่มา: หน่วยงานของแต่ละประเทศ ทาง CEIC และ Haver Analytics; ประมาณการและคาดการณ์โดย AMRO

หมายเหตุ: e = ประมาณการ; f = การคาดการณ์ ตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจและเงินเฟ้อของเมียนมาอิงตามปีงบประมาณของประเทศ ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึง 31 มีนาคม; การประมาณการและการคาดการณ์เงินเฟ้อหมายถึงค่าเฉลี่ยรายปี; การคำนวณตัวเลขระดับภูมิภาคใช้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของ GDP ปี 2567 โดยหลักภาวะเสมอภาคของอำนาจซื้อ (purchasing power parity basis)

- EN
- ID
- MS
- ZH
- JA
- KM
- KO
- LO
- MY
- TH
- VI

ကျွန်ုပ်တို့သည် အချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ခန့်မှန်းချက်များကို ပြုပြင်ဆင်ခြင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အချက်အလက်များကို ကိုးကားသင့်ပါသည်။

บทที่ 2: เงินเพื่อในอาเซียน+3: พลวัตที่เปลี่ยนแปลงไป และนโยบาย

หลังจากที่ภูมิภาคอาเซียน+3 เผชิญกับภาวะเงินเฟ้อต่ำและมีเสถียรภาพมากกว่าสองทศวรรษ อัตราเงินเฟ้อได้พุ่งสูงขึ้นในปี 2564 ซึ่งเป็นผลจากการระบาดของโควิด-19 และผลกระทบด้านอุปทานจากทั่วโลก อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของเงินเฟ้อครั้งนี้ถือว่ามีระดับปานกลางและสั้นเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น ทำให้ผลกระทบต่อสวัสดิภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในวงจำกัด โดยในช่วงแรก ราคาสินค้าโภคภัณฑ์โลกเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ราคาปรับตัวสูงขึ้นในวงกว้าง แต่อัตราเงินเฟ้อเริ่มชะลอตัวในช่วงปลายปี 2565 ตามราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ปรับตัวลดลง และปัญหาห่วงโซ่อุปทานที่คลี่คลายลง ซึ่งเห็นได้ว่าพลวัตของเงินเฟ้อมีการเปลี่ยนแปลงไปหลังการระบาดของโควิด-19—โดยในช่วงแรกเงินเฟ้อจากราคาสินค้าเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก ก่อนที่เงินเฟ้อในภาคบริการจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในช่วงที่เงินเฟ้อชะลอตัวลง ทั้งนี้ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว แต่เงินเฟ้อคาดการณ์ก็ยังคงยึดเหนี่ยวอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ (well-anchored) ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในเสถียรภาพด้านราคา

การวิเคราะห์ของ AMRO ชี้ให้เห็นถึงบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปของปัจจัยด้านอุปทานและอุปสงค์ในภูมิภาค โดยในช่วงปี 2564-2565 ปัจจัยด้านอุปทานมีความสำคัญมากขึ้นต่อเงินเฟ้อพื้นฐานและเงินเฟ้อทั่วไป โดยเฉพาะผ่านทางราคาสินค้าโภคภัณฑ์โลก และผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน กระนั้น เมื่อแรงกดดันจากต่างประเทศเริ่มผ่อนคลายลงในช่วงปลายปี 2565 ปัจจัยด้านอุปสงค์ก็กลายเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก ในช่วงที่เริ่มกลับมาเปิดเศรษฐกิจขึ้น สำหรับกลุ่ม Plus-3 (จีน ฮองกง ญี่ปุ่น และเกาหลี) เงินเฟ้อได้ปรับตัวลดลงตั้งแต่ปลายปี 2565 จนถึงระดับร้อยละ 1 โดยเฉลี่ย ในช่วงกลางปี 2566 ในขณะที่กลุ่มประเทศอาเซียนยังคงเผชิญอัตราเงินเฟ้อที่สูงกว่า จากการฟื้นตัวที่เข้มแข็งของอุปสงค์ภายในประเทศ

อาเซียน+3 ได้ดำเนินนโยบายแบบผสมผสาน ทั้งนโยบายด้านการเงิน และที่มีใช้การเงิน ในการจัดการกับแรงกดดันด้านเงินเฟ้ออย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นมา การใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวดขึ้น ได้มีบทบาทสำคัญในการยึดเหนี่ยวเงินเฟ้อคาดการณ์และลดผลกระทบจากปัจจัยด้านอุปสงค์ ในขณะเดียวกัน มาตรการทางการคลัง เช่น เงินอุดหนุนด้านพลังงานและอาหาร การแจกจ่ายเงินสด และการปรับภาษี ก็ได้ช่วยลดการเพิ่มขึ้นของราคา และให้ความช่วยเหลือต่อครัวเรือน นอกจากนี้ นโยบายเพื่อตอบสนองด้านอุปทาน เช่น การควบคุมราคา การบริหารจัดการสต็อกสินค้า และมาตรการทางการค้า ก็ยังช่วยให้สินค้าจำเป็นเพียงพอและราคาไม่สูงเกินไป

ประสบการณ์ของอาเซียน+3 นี้ สะท้อนให้เห็นถึงบทเรียนสำคัญในการบริหารจัดการเงินเฟ้อ ท่ามกลางความซับซ้อนของพลวัตด้านอุปทานและอุปสงค์ โดยการดำเนินนโยบายที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องวินิจฉัยสาเหตุของเงินเฟ้อ และปรับการผสมผสานใช้นโยบายในรูปแบบที่เหมาะสม (policy mix) แม้ว่านโยบายการเงินยังคงเป็นเครื่องมือหลักในการจัดการด้านอุปสงค์ และยึดเหนี่ยวเงินเฟ้อคาดการณ์ ขณะเดียวกัน มาตรการที่ไม่ใช่ด้านการเงินที่เจาะจงกลุ่มเป้าหมายก็มีประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาคอขวดด้านอุปทาน (supply bottlenecks) ควบคุมการปรับขึ้นของราคาสินค้าจำเป็น และช่วยคุ้มครองกลุ่มเปราะบาง

ในอนาคต การบริหารจัดการเงินเฟ้อจะมีความท้าทายยิ่งขึ้น ตามการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง เช่น ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงเชิงประชากร และการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว (climate transition) ที่ทำให้ความเสี่ยงด้านอุปทานเพิ่มสูงขึ้น โดยหน่วยงานด้านการเงินอาจต้องตอบสนองอย่างเข้มข้นขึ้นต่อผลกระทบจากด้านอุปทาน หากเงินเฟ้อคาดการณ์มีแนวโน้มจะหลุดจากกรอบที่คาดไว้ โดยเฉพาะในภาวะที่อาจมีเหตุการณ์ที่กระทบต่ออุปทานบ่อยและยืดเยื้อ การติดตามสถานการณ์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อแยกแยะปัจจัยด้านอุปสงค์และอุปทานได้อย่างทันการณ์ และลดความเสี่ยงจากการตอบสนองที่ล่าช้า อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายจำเป็นต้องพิจารณาจุดสมดุลระหว่างเป้าหมายต่าง ๆ ให้รอบคอบ เพราะการใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวดเพื่อควบคุมเงินเฟ้อจากด้านอุปทานอาจทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวรุนแรงขึ้น ดังนั้น การสร้างกันชนเงินนโยบาย (policy buffers) และเสริมสร้างขีดความสามารถในการติดตามสถานการณ์ (surveillance capabilities) จะมีความสำคัญอย่างยิ่งในการรับมือกับความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นต่อไป

บทที่ 3: การเติบโตระยะยาวของอาเซียน+3: แนวโน้มและนโยบาย

ภูมิภาคอาเซียน+3 ยังคงมีศักยภาพที่จะเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของการเติบโตของเศรษฐกิจโลกในอีกหลายทศวรรษข้างหน้า อย่างไรก็ตาม การเติบโตของภูมิภาคนี้ได้เริ่มชะลอตัวลงตั้งแต่ช่วงวิกฤตการเงินโลก และถูกซ้ำเติมจากการระบาดของโควิด-19 และปัจจัยอื่น ๆ ตลอดช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงระยะยาวที่ภูมิภาคกำลังเผชิญ เช่น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปรับโครงสร้างทางการค้าโลก แรงขับเคลื่อนที่ชะลอตัวดังกล่าว ทำให้เกิดคำถามสำคัญเกี่ยวกับความสามารถของภูมิภาคในการรับมือความเสี่ยงใหม่ ๆ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นพร้อมกับการศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจ (potential growth) ในระยะยาว

ศักยภาพการเติบโตในภูมิภาคได้ชะลอตัวลงจากประมาณร้อยละ 6.0 ในช่วงต้นปี 2543 เหลือร้อยละ 4.0 ในปี 2566 ซึ่งประมาณร้อยละ 70 ของการลดลงนี้เกิดจากการสะสมทุน (capital accumulation) ที่ช้าลง และอีกร้อยละ 10 เกิดจากผลิตภาพการผลิตรวม (total factor productivity) ที่เติบโตช้า ในบางประเทศการพัฒนาทุนมนุษย์ (human capital development) ที่ช้า รวมถึงแรงงานที่หดตัว ลดประสิทธิภาพของการลงทุนในการผลักดันการเติบโต ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าศักยภาพการเติบโตจะลดลงเหลือประมาณร้อยละ 3.0 ภายในสิ้นปี 2593 แต่อาจต่ำกว่านั้นจากผลกระทบจากความเสี่ยงด้านลบ เช่น การแยกส่วนทางภูมิเศรษฐศาสตร์ (geoeconomic fragmentation) มีความรุนแรงขึ้น ความล้มเหลวในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และอัตราการเกิดที่ลดลงอย่างรวดเร็ว

การชะลอตัวของผลิตภาพนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากแผลเป็นทางเศรษฐกิจ (scarring effects) จากการระบาดของโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่ภาคครัวเรือนและธุรกิจ และจากการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง (structural change) และการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ไม่สอดคล้องกันในภูมิภาค โดยการเพิ่มผลิตภาพจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างได้ลดลงหนึ่งในสามเมื่อเทียบกับสองทศวรรษที่ผ่านมา ในบางประเทศการพัฒนาอุตสาหกรรมหยุดชะงัก ในขณะที่สัดส่วนในการจ้างงานและผลผลิตของภาคการผลิตไม่ได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศแนวหน้าของโลกแล้ว จะเห็นว่ายังคงมีช่องว่างของผลิตภาพ (productivity gaps) อยู่ ในขณะที่การเปลี่ยนผ่านไปสู่ภาคบริการ ส่วนใหญ่มุ่งไปที่กิจกรรมที่มีผลิตภาพต่ำกว่า

ภูมิภาคอาเซียน+3 ไม่เพียงแต่ต้องเผชิญกับการกีดกันในห่วงโซ่อุปทานที่เพิ่มขึ้น แต่ยังต้องมั่นใจว่าเส้นทางในอนาคตจะยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อความท้าทายที่รออยู่ข้างหน้า แม้ว่าไม่มีสูตรสำเร็จที่เหมาะสมกับทุกกรณีสำหรับการรักษาการเติบโตที่มีคุณภาพ แต่ประสบการณ์อันยาวนานของอาเซียน+3 ในการเปลี่ยนผ่านทางเศรษฐกิจก็ถือเป็นเข็มทิศในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่การกำหนดยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะต้องปรับให้เหมาะสม เพื่อรองรับความท้าทายทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ ซึ่งรวมถึงแรงงานที่มีอายุมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการแบ่งแยกทางภูมิเศรษฐศาสตร์

แม้ว่านโยบายที่เหมาะสมจะแตกต่างกันไปตามบริบทเฉพาะของแต่ละประเทศ แต่บทนี้จะระบุแนวคิดนโยบายห้าประการที่อาจเป็นแนวทางในการออกแบบเส้นทางการเติบโตใหม่ ประกอบด้วย (1) ยกระดับขีดความสามารถในการผลิตเพื่อตอบสนองต่อพลวัตของอุปสงค์ที่เปลี่ยนแปลงไป (2) ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนไปสู่ภาคธุรกิจที่ใช้ทักษะและมีคุณภาพสูง (3) ลดช่องว่างการลงทุน (investment gap) โดยเฉพาะในโครงสร้างพื้นฐานที่เพิ่มผลิตภาพ (4) ส่งเสริมนวัตกรรมและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนา และ (5) เสริมสร้างขีดความสามารถของรัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ขาดไม่ได้ในการผลักดันให้เกิดการเติบโตได้สำเร็จ ทั้งนี้ ความร่วมมือระดับภูมิภาคที่เข้มแข็งขึ้น จะช่วยสนับสนุนการปรับนโยบายดังกล่าว ทำให้ภูมิภาคอาเซียน+3 ไม่เพียงแต่มีการเติบโตสูงเท่านั้น แต่ยังเป็นการเติบโตที่ครอบคลุม เท่าเทียม และยั่งยืนอีกด้วย